

Odüsszeuszi kalandtúra

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXIV. évfolyam, 8. szám, 2020. február 21.

Ritoók Zsigmond: Homéros Magyarországon. Kalligram Kiadó, Budapest, 2019, 328 oldal, 3500 Ft

Odüsszeuszi kalandtúrára vállalkozik az, aki a hatástörténetét akarja feldolgozni: a történeti emlékhagyás kiszámíthatatlanságának Szküllája rémítget és Kharüdisze örvénylik, kavargó körülötte. Nem úszhatja meg az ideológiai, filológiai hajótörést sem, le kell szállnia a régi korok alvilágába, a repertóriumok, kézirat- és levéltárak, szövegelfekvők terében kell társalgásra bírni a holt anyagot, el kell időznie egy-egy művészi teljesítmény Kirkémámoreában, fel kell ismertetnie magát mai környezetével, és el kell foglalnia az őt megillető, régi-új helyet. Ritoók, akit csak lehet, megpróbál komolyan venni, ha tudott görögül, ha nem: minden neszre figyel, ébersége egyszerre a szakfilológusé és az empatikus érdeklődőé. Így nyeri el például intellektuális súlyát Herder felesége, aki frappánsan különböztette meg Herder és Wolf elgondolásait: „Wolf a szöveg kritikusa, férjem az eposzeia belső értelmét taglalja”. Felfigyel arra is, hogy Kölcsey az egyetlen a korban, aki arra panaszkodik, hogy nincs jó Homérosz-szövegkiadása. Ritoók Kölcseyben felfedezi a korai kulturális antropológust, aki a homéroszi eposz keletkezéstörténetét a „Tahiti szelíd ege alatt” felcsendülő énekekkel és az Új-Zélandi „kannibál” csatadalokkal rokonítja.